

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. VIII. Vtrum sit necessaria Gratia ad vincendam tentationem levem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

magnam beneficium protectionis extrinsecæ: posse autem per extrinsecum beneficium protectionis servari totam legem, vltro concedimus, & ita respondet Lugo.

817. Aliter tamen adhuc responderi potest ex doctrina tradita lib. 2. De impossibilitate actûs indifferentis. Et imprimis quidem observo, illos qui majus peccatum evitant per minus peccatum, plerumque non solum committere veniale, sed insuper etiam mortale quoad affectum, & quidem ex vi illius tentationis quam videntur vincere, adeoque illam revera non vincunt: v. g. puella vehementer ab alio sollicitata, si non recusat stuprum amore honestatis, sed ex motivo humano, v. g. ne imprægnetur, plerumque habet conjunctum affectum & consensum conditionatum: *si non imprægnarer, facerem*, qui est utique grave peccatum. Verum, quidquid sit de hoc actu, si hunc actum non habet, necessè est, ut vel habeat actum honestum, vel alium actum peccaminosum. Nam illi puella proponitur obligatio non fornicandi propter fornicationis inhonestatem: ergo hæc obligatio & inhonestas debet aliquo modo terminare actû puellæ, quo non vult fornicari, vel tanquam motivum formale fugæ, & sic erit actus honestus (& sumus extra casum) vel tanquam motivum neglectum, & sic puella peccabit, quia dicit: *Nolo fornicari, non quidem ideo quia prohibitum est: hoc enim non curo, sed ne imprægnem*: & hic actus est graviter peccaminosus, & habet saltem malitiam inobedientiæ.

CONTROVERSIA VIII.

Virum sit necessaria Gratia ad vincendam tentationem levem.

818. **N**otandum 1. Ex suprà dictis constare, nunquam vinci tentationem levem, sine aliquo speciali favore saltem protectionis extrinsecæ, dum scilicet Deus non permittit tentari gravius circa hoc vel aliud objectum, & in hoc nobiscum sentit P. Tannerus & Bellarminus. Nunc autem non est de hoc quæstio, sed: an supposita jam levitate tentationis, quando scilicet animus non nisi parùm afficitur erga bonum illicitum, eò quòd non apprehendat nisi ut exiguum bonum: quaritur, an requiratur ulterior gratia ad vincendam talem tentationem levem.

Notandum 2. Ex dictis etiam sequi, quòd casu quo levis tentatio vinci non possit nisi per actum aliquem bonum & honestum, tunc saltem ad potentiam consequentem opus sit gratia, eò quòd nunquam detur actus honestus sine auxilio efficaci, adeoque beneficio speciali, & quia omnis victoria peccati conducit, saltem indirectè, tanquam removens prohibens, ad salutem æternam, & sic jam est gratia per Christum, juxta superius dicta. Hispositis

819. **DICO**, probabilius esse, non posse vinci ullam tentationem levem, quin detur aliquod auxilium indebitum, saltem in aliquo particulari, & in ordine ad elicendum actum honestum oppositum peccato.

Probatur 1. Auctoritate S. Chrysostomi hom. 24. in epist. ad Corinth. dicentis. *Sane tentationes quas sufferre non possumus: & quænam sint illæ? Omnes, ut ita dicam (in græco legitur) ut semel dicam. & deinde hoc extendit ad tentationes humanas, quarum nomine communiter intelligunt Theologi leves & quotidianas, præ illud: Tentatio vos non apprehendat nisi humana.*

820. Ratio à priori est. Quia ut levis tentatio superetur per actum honestum oppositum, debet præcedere cognitio propositæ bonitatis victoriæ: atqui potuissent objecta responsi sine miraculo, ut quidem objectum peccatum leviter alliceret, v. g. mendacium, sed tamen honestas veracitatis appareret in gradu superiore; ergo semper intervenit beneficium indebitum.

821. **Objic.** 1. Videtur nostra Conclusio coincidere cum propositione vigesima octava Michaëlis Baij, quæ sic habet. *Liberum arbitrium sine adjutorio Gratiæ non nisi ad peccandum valet.* 2. Reponendo propositionem simillimam Concilij Arausiaci 2. quæ habetur can. 11. *Nemo habet de suo nisi mendacium & peccatum.* quæ etiam habetur apud S. Augustinum, in Epist. ad Hilar. 2. Illam propositionem esse probatam in sensu auctoris, scilicet, quòd homo sine gratia ne quidem habeat potentiam antecedentem physicam ad resistendum peccato. Docet enim Bajus teste Suarez lib. 1. c. 24. n. 21. & 22. quòd quando homo peccat, sit ad peccandum necessitatus, & tamen peccatum ei imputetur eò peccatum originale, ita habet propos. 67. *Homo peccat etiam damnabiliter in eo quòd necessarius est.*

822. **Objicitur** 2. Bulla Pij V. & Gregorij XIII. contra eundem Bajum, in qua prohibetur trigesima propositio, quæ talis erat. *Nisi solum fures hi sunt & latrones (Pelagianos intelligit) qui Christum viam & ostium veritatis & viam salutis, sed quicumque aliunde quàm per Christum in viam salutis, hoc est ad aliquam justitiam confecti possunt, aut N.B. tentationi vlli sine gratia ipsius adjutorio resistere hominem posse, si in eam qui non recidat aut superetur.* 3. Cum P. Vasquez d. 2. c. 8. n. 178. & seq. hanc propositionem non solum prohibitam propter doctrinam quam continet, sed propter acerbam censuram oppositæ sententiæ, quam docuerant gravissimi doctores, & idem censura Pelagianismi prohibita est, propter scandalum quòd apud multos genuerat. Hanc interpretationem ait Vasquez se contulisse cum Card. Tolæto, cum adhuc sacri Palatii Conciliator & Theologus esset Anno 1586. qui probat Bulla & damnatione recipienda Lovanium missus est, eamque probavit & germanam esse dixit, propriamque manu subscripsit. Idem dicendum est de illa.

CONTROVERSIA IX.

Vtrum cum Auxilijs Ordinarijs possint per longum tempus vitari Omnia Venialia.

826. **E**X definitione Concilij Tridentini, de fide tenendum est, non solum esse viribus naturalibus, & secluso omni auxilio indebito, impossibile moraliter vitare omnia venialia per totam vitam; (vt volebat Pelagius) sed hoc ipsum etiam impossibile esse cum Communibus & Ordinarijs Auxilijs Gratia, in Statu Via; quod intelligendum est de adultis. Ita Trid. sess. 6. can. 23. *Si quis, inquit, hominem semel iustificatum, dixerit posse in tota vita peccata etiam venialia vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de B. Virgine tenet Ecclesia, anathema sit.*

Probatur hæc veritas ex S. Scriptura Jacobi 3. *In multis offendimus omnes. Eccles. 7. Non est homo iustus in terra, qui faciat bonum & non peccet. Pl. 142. Non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens. 1. Jo. 1. Si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus &c.*

827. In reddenda ratione Conclusionis hæcenus quidem auctores convenerunt, hanc moralem necessitatem aliquando peccandi venialiter intra longum tempus, ita intelligendam esse, vt tandem verificetur in aliquo peccato determinato, de quo determinatè sit verum dicere, quod non potuerit moraliter loquendo vitari, si ve hæc necessitas proveniat ex defatigatione in vincendis prioribus occasionibus, vt putat Lugo, si ve ex eo, quod conditio hominis, præsertim in natura corrupta, sit ita constituta, vt considerata cum omnibus alijs causis secundis & occurrentijs, quæ possunt allicere innumeris modis ad lapsum venialem, saltem per subreptionem & inadvertentiam, sit physicè necessarium, vt intra longum tempus occurrat circumstantia aliqua determinata, in qua est moraliter impossibile non labi venialiter, vt mihi quidem videtur, & experientia suadet.

P. Martinus Esparza aliam viam ingreditur, & existimat, hanc moralem necessitatem reperiri etiam in collectione omnium illorum venialium, seu omnium occasionum peccandi venialiter, quarum singula essent moraliter superabiles, etiam post alias jam superatas: vnde vltèrius existimat, rationem huius morales necessitatis desumendam esse ex ratione generali, ex qua provenit moralis necessitas alicujus difformitatis in magna multitudine effectuum, habentium causam liberam & contingentem: v. g. est moraliter necessarium, vt qui millies projicit Talos, non semper eundem numerum projiciat, sed aliquando diversum; & huius exempla plura afferri possent. Porro hæc moralis necessitas provenit ex eo, quod summa vniformitas non habeat nisi vnā causam adequatam, hoc est, non potest fieri,

P p

fieri,

de damnatione 29. propol. *Pelagianus est error dicere, quod liberum arbitrium valeat ad vllum peccatum vitandum.*

823. Obijciunt 3. S. Chrysostomus supra relatus, vbi dicit, tentationes non posse facillè superari sine gratia: ergo agnoscit, posse saltem difficulter superari. R. Hunc locum æquè ad verarij explicandum esse. 1. Quia ipsi volunt, tentationem levem posse sine gratia facillè superari: si enim non nisi difficulter, jam non esset tentatio levis, sed gravis. 2. Quia S. P. loquitur pariter de levi ac de gravi tentatione, vt ostendit Vasquez, ergo etiam gravis posset difficulter superari, quod nec adversarij admittunt. Voluit ergo solum significare, non deesse libertatem & potentiam physicam.

824. Obijciunt 4. S. Hieronymus lib. 3. con. Pelagium. *Hoc, inquit, & nos dicimus, posse hominem non peccare si velit, pro tempore, pro loco, pro inbecillitate corporis, quamdiu intentus est animus &c.* & infra. *Humana conditio si paululum se remisit, discit fragilitatem suam, & multa se non posse cognoscit: ergo sentit, liberum arbitrium saltem aliquid posse, saltem exiguum, si illud sit accommodatum fragilitati humanæ.* Addit etiam, non rectè inferre Pelagianos, nos posse semper servare legem, & vincere omnes tentationes, ex eo quod possumus levem tentationem vincere. R. S. Hieronymum, vt ex toto contextu capituli primi & quarti patet, non negare, requiri semper auxilium gratia indebitum, sed solum velle, quod per auxilia ordinaria possumus quidem aliquandiu vitare omnia peccata, non tamen semper & perpetuè; vnde exempli causâ affert dictum S. Pauli: *Percutiat te Deus paries dealbate, & existimat, cum non nihil à Christiana patientia recessisse, deinde ait, perpetuitatem impeccantiæ soli Deo reservari, & ei qui Verbum Caro factus est, carnis detrimenta & peccata non pertulit.*

825. Obijciunt 5. S. Augustinus lib. 1. ad Simplic. q. 2. sub finem. dicens, ante electionem ad gratiam, nihil in nobis præcedere, nisi aut majus ingenium, aut humanas disciplinas, aut minora peccata. R. S. Augustinum loqui de electione ad gratiam supernaturalem, vt supra explicatum est.

Obijciunt 6. Idem Augustinus lib. de Perfect. Just. c. 2. ratiocin. 3. dicens, in natura vitiata parum esse ad non peccandum voluntatis arbitrium: ergo putat, saltem aliquam tentationem vinci posse. R. Ex hoc loco potiùs colligi contrarium: sensus enim est clarus, parum esse, hoc est, non sufficere arbitrium solum ad non peccandum, sine gratia: sicut, si diceret: parum est ad merendum præmium, scire voluntatem Domini; vel: ad doctrinam Theologicam comparandam parum est intelligere latinam linguam, & nosse scribere, nisi accedat ingenium, studium, & instructio. Deinde dici potest, per *id Parum* significare voluisse, adesse solam potentiam physicam.